

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
I PODSTAWY BEZPIECZEŃSTWA, HIGIENY I PRAWA PRACY	
1. Ochrona i nadzór państwa nad przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa, prawa i higieny pracy	10
1.1. Akty prawne	11
1.2. Instytucje i służby ochrony pracy	15
1.3. Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	19
2. Ochrona przeciwpożarowa	22
3. Ochrona środowiska	31
3.1. Akty prawne, instytucje i służby działające w zakresie ochrony środowiska	33
3.2. Stan środowiska i sposoby jego ochrony	35
4. Bezpieczeństwo i higiena w środowisku pracy	43
4.1. Czynniki szkodliwe i choroby zawodowe w środowisku pracy	43
4.2. Wypadki przy pracy	51
4.3. Podstawowe zasady pierwszej pomocy	56
4.4. Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej	64
II ORGANIZACJA, BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRODUKCJI W GASTRONOMII	
5. Wprowadzenie	70
5.1. Podstawowe pojęcia związane z wyposażeniem, bezpieczeństwem i higieną pracy w gastronomii	71
5.2. Wymagania, jakie powinny spełniać maszyny i urządzenia stosowane do produkcji żywności	73
5.3. Podział wyposażenia technicznego	74
6. Układ funkcjonalny zakładu gastronomicznego	75
6.1. Podstawy projektowania zakładów gastronomicznych	75
6.2. Pojęcie układu funkcjonalnego zakładu gastronomicznego	78
6.3. Charakterystyka działów zakładu gastronomicznego	79
6.3.1. Dział magazynowy	80
6.3.2. Dział produkcyjny	84
6.3.3. Dział ekspedycyjny	90

6.3.4.	Dział obsługi konsumenta	92
6.3.5.	Dział administracyjno-socjalny	95
7.	Organizacja pracy i wymagania ergonomii w zakładzie gastronomicznym	96
7.1.	Podstawowe pojęcia z zakresu organizacji pracy	96
7.2.	Zasady organizacji pracy	97
7.3.	Proces produkcyjny	99
7.4.	Organizacja pracy w zakładach gastronomicznych	100
7.5.	Zasady projektowania, organizacja stanowisk pracy i wymagania ergonomii w zakładach gastronomicznych	102
8.	System HACCAP w gastronomii	106
8.1.	Zagrożenia bezpieczeństwa żywności	110
8.2.	Wdrażanie systemu HACCAP	112
9.	Opakowania w gastronomii	119
9.1.	Funkcje opakowań	119
9.2.	Rodzaje opakowań	120
9.3.	Opakowania stosowane w gastronomii	125
9.4.	Odpady opakowaniowe i recykling opakowań	126

III TECHNICZNE PODSTAWY WYPOSAŻENIA W GASTRONOMII

10.	Materiały konstrukcyjne	130
10.1.	Materiały, ich właściwości i warunki kontaktu z żywnością	130
10.2.	Rodzaje materiałów konstrukcyjnych	131
10.3.	Charakterystyka materiałów metalowych i ich stopów stosowanych w gastronomii	131
10.4.	Charakterystyka materiałów niemetalowych stosowanych w gastronomii	135
11.	Podstawy maszynoznawstwa	143
11.1.	Podzespoły w maszynach gastronomicznych	143
11.2.	Części maszyn	144
11.2.1.	Osie i wały	144
11.2.2.	Przekładnie	145
11.2.3.	Sprzęgła	147
11.2.4.	Łożyska	147
11.3.	Przyrządy kontrolno-pomiarowe	149
11.4.	Maszynoznawstwo w gastronomii	154
12.	Katalogi, poradniki, instrukcje obsługi	157
13.	Instalacje w zakładach gastronomicznych	160
13.1.	Instalacja elektryczna	160

13.2.	Instalacja gazowa	165
13.3.	Instalacje wodociągowe zimnej i ciepłej wody	168
13.4.	Instalacja kanalizacyjna	172
13.5.	Instalacja grzewcza.	178
13.6.	Wentylacja i klimatyzacja	180
13.7.	Oznakowanie instalacji	184

IV WYKORZYSTANIE WYPOSAŻENIA TECHNICZNEGO W PROCESIE TECHNOLOGICZNYM

14.	Obróbka wstępna	188
14.1.	Pojęcie i rodzaje obróbki wstępnej	188
14.2.	Maszyny i urządzenia do obróbki wstępnej warzyw	189
14.3.	Obróbka wstępna owoców.	193
14.4.	Maszyny do obróbki wstępnej mięsa i ryb	194
14.5.	Maszyny do wyrabiania ciasta i ubijania masy.	199
14.6.	Blendery i miksery. Pacojet.	200
14.7.	Krajalnice	202
14.8.	Młynki do mielenia produktów suchych	203
14.9.	Maszyny wieloczynnościowe	204
14.9.1.	Charakterystyka wybranych przystawek do maszyny wieloczynnościowej	206
14.9.2.	Bliksery	210
14.9.3.	Roboty kuchenne	210
14.9.4.	Thermomixy	211
14.10.	Urządzenia do obróbki wstępnej jaj.	212
14.11.	Zasady właściwej eksploatacji maszyn i urządzeń do obróbki wstępnej surowców	212
15.	Obróbka termiczna	216
15.1.	Wprowadzenie	216
15.2.	Podział aparatury do obróbki termicznej.	216
15.3.	Sposoby wymiany ciepła.	219
15.4.	Urządzenia do obróbki termicznej produktów	221
15.4.1.	Trzony kuchenne i taborety grzewcze	221
15.4.2.	Urządzenia ciśnieniowe	225
15.4.3.	Aparaty do smażenia.	230
15.4.4.	Urządzenia do smażenia beztłuszczowego	232
15.4.5.	Urządzenia do pieczenia i opiekania	234
15.4.6.	Piece konwekcyjno-parowe	239

15.4.7.	Kuchnie mikrofalowe	256
15.4.8.	Wolnowary.	258
15.4.9.	Podgrzewacze do potraw	259
16.	Sporządzanie i ekspedycja napojów i deserów	265
17.	Chłodzenie i magazynowanie.	274
17.1.	Chłodzenie i zamrażanie produktów żywnościowych	275
17.1.1.	Różnice między chłodzeniem a zamrażaniem produktów żywnościowych	275
17.1.2.	Sprężarkowy obieg chłodniczy	275
17.1.3.	Substancje wykorzystywane w chłodzeniu żywności	277
17.1.4.	Zmiany zachodzące w mrożonej żywności	279
17.2.	Gastronomiczne urządzenia chłodnicze.	281
17.2.1.	Urządzenia chłodnicze magazynowe	281
17.2.2.	Urządzenia chłodnicze technologiczne	284
17.2.3.	Urządzenia chłodnicze ekspozycyjne	288
17.3.	Zasady przechowywania żywności w chłodziarkach i zamrażarkach.	290
17.4.	Magazynowanie żywności	292
18.	Systemy i techniki produkcji i dystrybucji potraw.	296
18.1.	Systemy gotowania i schładzania potraw	297
18.2.	Technika <i>sous-vide</i>	298
18.3.	Systemy <i>fast food</i>	301
18.4.	Dystrybucja posiłków w szpitalach	302
19.	Transport i catering w gastronomii	304
20.	Utrzymanie czystości.	311
20.1.	Maszyny i urządzenia do mycia i wyparzania naczyń	312
20.1.1.	Organizacja pracy podczas mycia ręcznego i mechanicznego.	312
20.1.2.	Maszyny do mycia naczyń o działaniu okresowym i ciągłym.	313
20.2.	Urządzenia i środki stosowane do utrzymania czystości	318
21.	Wyposażenie pomocnicze i uzupełniające	323
22.	Postęp techniczny i technologie informacyjne w gastronomii.	330
LITERATURA		338